

اولین روزهای اجرای تغییر ساعت کاری با مشکلات فراوانی برای کارمندان و اصلاحاتی از سوی دولت همراه بود

عقب کشیدن ساعت یا عقب کشیدن کارمندان؟

سامان موحدی‌راد: ۷۸ روز بعد از آنکه دولت تصمیم به اجرای «نسخ قانون تغییر ساعت رسمی کشور» گرفت، یک دستورالعمل جدید برای ادارات کشور صادر و اجرایی شد که زندگی بخش بزرگی از ایرانی‌ها را تحت تأثیر قرار داد. با اعلام سازمان امور اداری و استخدامی کشور همه کارکنان دولتی باید از صبح ۱۶ خردادماه ساعت شش صبح در محل کارشان حاضر می‌شدند و این تغییر عجیب ساعت با سؤال‌های زیادی برای شهروندان همراه بود. حالا که چند روز از اجرای این طرح می‌گذرد به نظر می‌رسد برخی از این سؤال‌ها برای دولتی‌هایی که مسئول طراحی و اجرای این طرح بودند هم به وجود آمده که در این روزها در حال اصلاح آن هستند. اما همچنان واکنش عمومی به این طرح این است که چرا به جای عقب‌کشیدن ساعت، میلیون‌ها کارمند و شهروند را مجبور به تغییر کردید و برای آن برنامه دقیقی نداشتید؟ رئیس‌جمهور روز گذشته نارضایتی عمومی از این طرح را به عدم آگاهی مردم از ثمرات آن نسبت داد و گفت: «اقتناع‌سازی افکار عمومی درخصوص اهداف و ثمرات این تصمیم امری مهم و مؤثر در همراهی مردم با اجرای آن است» و این در حالی است که دولت دو ماه برای اقتناع‌سازی عمومی از طریق رسانه‌های جمعی فرصت داشت اما اقدامی برای آن نکرد. حضور در ساعت شش صبح در محل کار به این معنی است که روز برای خیلی از ایرانی‌ها باید از ساعت سه صبح آغاز شود و این به معنی تغییر کلی در سبک زندگی مردمی است که قرار است تنها سه ماه به این شیوه عجیب زندگی کنند.

ماجرای تغییر ساعت از کجا آب می‌خورد؟

نماینده‌گاه مجلس شورای اسلامی اسفند ۱۴۰۰ بررسی طرحی با عنوان «نسخ قانون تغییر ساعت رسمی کشور» را در دستور کار جلسات صحن مجلس شورای اسلامی قرار دادند که در نهایت مصوبه نمایندگان مجلس پس از یک مرتبه رفت و برگشت به شورای نگهبان قانون اساسی و مجلس، در اردیبهشت سال قبل به قانون تبدیل و جهت اجرا به قوه مجریه ابلاغ شد. براساس این قانون که از تاریخ ۱۴۰۲/۱/۱ لازم الاجراست، قانون تغییر ساعات رسمی کشور مصوب ۱۳۸۶/۵/۳۱ نسخ و اجازه تغییر ساعت رسمی کشور از دولت سلب شد. همچنین به هیئت وزیران اجازه داده شد تا مطابق ماده ۸۷ قانون «مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی» نسبت به تنظیم ساعات کار ادارات، سازمان‌ها و مراکز تابعه اقدام کند. ترجمه روان‌تر این قانون آن است که از سال ۱۴۰۲ تا اطلاع بعدی ساعت رسمی کشور در طول سال تغییر نمی‌کند و دیگر دلیلی برای بیان شوخی «ساعت قدیم یا جدید» وجود ندارد. کمی بعد از اجراشدن این قانون بود که سازمان امور اداری و استخدامی کشور هم از تغییر ساعت کار در ابتدای تابستان خبر داد. به موجب این دستور ساعت کاری همه ادارات و دستگاه‌های اجرایی در تهران از سه‌شنبه ۱۶ خرداد تغییر می‌کند. همه کارمندان باید بعد از تعطیلات نیمه خرداد، از ساعت شش صبح در محل کار خود حاضر باشند. پیش از این قاعده ساعت شناور، این امکان را برای مدیران ادارات و سازمان‌ها فراهم می‌کرد که بازه زمانی برای حضور کارمندان در محل کار خود تعریف کنند اما با صدور اطلاعیه جدید سازمان استخدای

کشور، این امکان لغو شده است. در مصوبه اخیر، ساعت کاری دستگاه‌های اجرایی، بانک‌ها، شهرداری‌ها و سایر نهادهای عمومی، بدون استثنا از نیمه خرداد تا نیمه شهریور، ساعت شش صبح آغاز می‌شود.

در دنیا چه خبر است؟

درحال حاضر ۷۰ کشور در طول سال جهت بهره‌مندی بیشتر از نور خورشید، اقدام به اعمال تغییراتی در ساعت رسمی خود می‌کنند و در اصطلاح از ساعت تابستانه (Daylight Saving Time) استفاده می‌کنند؛ ساعت تابستانه به حالتی می‌گویند که براساس آن در شش ماه ابتدایی سال ساعت-معمولا یک ساعت- به جلو کشیده می‌شود و شش ماه دوم سال به حالت اولیه بازمی‌گردد؛ این تغییرات ساعت در منطقه‌های زمانی منجر به طولانی‌شدن روز در هنگام عصر و کوتاه‌تر شدن روز در هنگام صبح می‌شود.

افغانستان، جزایر الهند، البانی، آندورا، آنتارکتیکا (قطب جنوب)، استرالیا، اتریش، بلژیک، برمودا، بوسنی و هرزگوین، بلغارستان، کانادا، شیلی، کرواسی، قبرس، چک، دانمارک، مصر، استونی، جزایر فارو، فیجی، فنلاند، فرانسه، آلمان، جبل‌الطارق، یونان، گرینلند، گرنزی، هائیتی، مجارستان، ایرلند، جزیره من، اسرائیل، ایتالیا، جززی، کوزوو، لتوانی، لبنان، لیختن‌اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالت، مکزیک، مولداوی، موناکو، مونته‌نگرو، مراکش، هلند، نیدرلند، جزیره نورفک مقدونیه شمالی، نروژ، فلسطین، پاراگوئه، لهستان، پرتغال، رومانی، سن‌پیر و میکلون، سن‌مارینو، صربستان، اسلواکی، اسلونی، اسپانیا، سودان، سوئیس، باهاماس، اوکراین، انگلستان، آمریکا، واتیکان و صحرای غربی کشورهایی هستند که براساس اعلام

مقامات رسمی‌شان در سال ۲۰۲۳ در همه کشور یا مناطقی از آنها از ساعت تابستانی استفاده می‌شود.

اصلاحات مدام در تغییر ساعت کاری

وقتی اعلام شد که ساعت کاری ادارات قرار است از نیمه خرداد به شش صبح تغییر کند سؤال‌های زیادی برای شهروندان ایجاد شد. ساعات کار و سایل حمل‌ونقل عمومی چه خواهد شد؟ شهروندانی که از یک شهر به شهر دیگر برای کار سفر می‌کنند، چه باید بکنند؟ طرح ترافیک چه می‌شود؟ ساعات کار بورس و بانک‌ها چه می‌شود و بخش خصوصی چگونه خودش را با این تغییر ساعت هماهنگ می‌کند؟ اولین اصلاحات در همان روز نخست اجرا از سوی معاون رئیس‌جمهور مطرح شد. انسبیه خزعلی، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان، اعلام کرد که درحال رایزنی است تا این تغییر ساعت برای مادرانی که کودک زیر هفت سال دارند با استثناهایی همراه باشد. او همچنین روز گذشته در حاشیه جلسه هیئت دولت گفت: «رئیس‌جمهور با جدیت دستور پیگیری این موضوع را در جلسه هیئت دولت صادر و تاکید کرد که مسئله بانوان و به‌ویژه بانوانی که فرزند خردسال دارند، باید موردتوجه قرار بگیرند و تخفیف ویژه برای آنها قائل شویم. این موضوع فوراً بخش‌نامه خواهد شد و همین روزها به نتیجه خواهد رسید؛ چراکه شخص رئیس‌جمهور بر پیگیری این موضوع تاکید ویژه دارد. زمانی که بخش‌نامه آماده و ابلاغ شود، ادارات و مجموعه‌های مختلف ملزم هستند این موضوع را اجرایی کنند».

روز ۱۷ خرداد و در دومین روز اجرای طرح هم یک تغییر جدید در ساعت اداری کارکنان ایجاد شد. براساس اعلام

سازمان اداری و استخدامی، ساعت کاری کارکنان ستادی دستگاه‌های دولتی به شش صبح تا ۱۴:۴۵ تغییر کرده است. پیش از این ساعت کاری همه کارکنان دولت شش تا ۱۳ اعلام شده بود.

محمد روح‌الامینی، معاون نوسازی اداری این سازمان در گفت‌وگویی تلفنی اعلام کرد که «همه دستگاه‌های اجرایی ستادی مکلف به اجرای ساعت کاری از شش صبح تا ۱۴:۴۵ هستند تا سقف ۴۴ ساعت مشخص‌شده مطابق قانون مدیریت خدمات کشوری رعایت شود. فقط دستگاه‌هایی که شش روز در هفته خدمت ارائه می‌کنند انتهای ساعت کاری را می‌توانند با رعایت میزان قانونی، متغیر کنند».

همچنین در همین روز میثم لطیفی، رئیس سازمان امور اداری و استخدامی، از یک طرح «دورکاری» در برنامه تغییر ساعت هم رونمایی کرد. لطیفی با اشاره به تغییر ساعات کاری کارمندان گفت: ۴۴ ساعت کار تکلیف قانونی است و پیشنهاد ما این است که برای پرکردن مابه‌التفاوت آن، بعد از ساعت یک بعدازظهر و دستگاه‌هایی که در تهران هستند، به‌صورت دورکاری باشند. او در ادامه گفت: این دورکاری توسط هیئت تطبیق مجلس رد شد اما همچنان پیشنهاد ما پابرجاست؛ چراکه این از اختیارات دستگاه‌های اجرایی است.

چالش‌های روزهای نخست اجرای طرح

اگرچه از واکنش‌های مسئولان دولتی و طراح‌ها و مجری‌های این طرح هم برمی‌آید که کار کارشناسی دقیقی در این زمینه صورت نگرفته اما روایت‌های شهروندان هم نشان می‌دهد که روزهای نخست این طرح با چالش‌های فراوانی همراه بوده است. کارمند یکی از بانک‌های استان مازندران

در این زمینه می‌گوید که در این چند روز اغلب شهروندان کار بانکی‌شان را به روال همیشگی خودشان انجام داده‌اند و این مسئله موجب شده ساعات اولیه آنها در بانک با مراجعه‌کنندگان قابل‌توجهی همراه نباشد و در ساعات پایانی روز با ترافیک مراجعهان همراه باشند که فرصت به انجام کار همه آنها نمی‌رسد. مسئله دیگر رسیدن شهروندان به محل کار در ساعات ابتدایی روز است. کارمندانی که از کرج یا اسلامشهر قرار است خودشان را به تهران برسانند، باید از ساعت چهار صبح بیدار شوند. همچنین در ساعات اولیه، استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی با چالش‌های زیادی همراه است. کارمندان زیادی از تأخیر وسایل حمل‌ونقل عمومی در ساعات اولیه صبح خبر دادند.

این موضوع چنان مشهود است که حتی خبرگزاری دولتی ایرنا هم در این زمینه از زبان چند کارمند نوشت: «با وجود خروج به‌موقع از منزل اما زمان زیادی را در سطح این شهر برای شروع فعالیت مترو و اتوبوس‌های درون‌شهری در شیراز تلف کرده‌اند و به همین دلیل به موقع در محل کار خود حاضر نشده‌اند». مسئله دیگر چالشی تطبیق این وضعیت با وضعیت کسب‌وکارهای بخش خصوصی است. برای نمونه این تغییر ساعت روی فروش بسیاری از پلتفرم‌های آنلاین ناهار که بخش زیادی از غذای کارمندان را تأمین می‌کردند، اثرگذار است و موجب کاهش شدید فروش آنها می‌شود. عوامل دیگری مانند عوارض جانبی نظیر سردرد ناشی از تغییر ساعت و اختلال خواب هم که ممکن است روی زندگی و کار کارمندان تأثیر بگذارد، از دیگر چالش‌هایی است که زندگی کارمندان را تحت تأثیر قرار داده است.

از عوض کردن پوشک بچه روی آرامگاه حافظ تا حک طلسم و جادو

-پس اتاق مادر و کودک نداره؟

«چی هست؟»

-به اتاقی رو برای مادر و کودک در نظر می‌گیرن که موکت داره، به تخت‌تاشو داره و مادر می‌تونه شلوار یا پوشک بچه را عوض کنه،

نه، نداریم.

-تو تعطیلات نوروز هم فیلم شکسته‌شدن سنگ آرامگاه خیلی خبرساز شد. «خانوم این‌دفعه خیلی شلوغش کردن وگرنه این بار چندمه اون شیشه می‌شکنه. آخه شب سال تحویل آن‌قدر شلوغ می‌شه که واقعا نمی‌شه جمعیت رو کنترل کرد».

-آخ شما می‌دونی از چه موقع فال حافظ مُد شد؟»

نه.

«میگن سال‌ها پیش، مثلاً به چیزی حدود ۸۰ سال قبل، به گروه دختر دبخت میان شیراز سفر. وقتی میان حافظیه بین‌شون حرف پیش میاد که اگه حافظ زنده بود با گدومشون ازدواج می‌کرد؟ درویشی که اون اطراف حرفشونو می‌شنوه میکه بذارین کتاب حافظو باز کنیم ببینیم چی میکه. میگن از اون زمان گرفتن فال حافظ مرسوم می‌شه و به خاطر همینم حافظو به شاخه نباتش قسم میدن، چون اسم زنتش شاخه نبات بوده و حافظ هم خیلی دوشش داشته تا جایی که وقتی زنتش می‌میره دیگه زن دوم نمی‌گیره. البته خیلی‌ها هم میگن مکه می‌شه اسم طرف شاخه نبات بوده باشه، شاید حافظ شیرین‌زبونی زشو شاخه نبات می‌دونسته. حالا چیزایی که میگن. نمی‌دونم والله».

-شما سعهیه هم کار کردین؟

«نه، چند سالی هم اونجا بودم».

-اونجا چطوری بود؟

«اونجام به چیزی عجیب‌وغریبی دیدیم که نگو. آن‌قدر تو حوض سعهیه کاغذ دعا پیدا می‌کردیم. یک بار هم به ماهی مرده تو حوض انداخته بودن، گلوشو پاره کرده و دوباره دوخته بودن».

-مثل اینکه اینجا دعانویسی و طلسم زمانی مرسوم بوده، آخه تو بساط دست‌فروش‌های خیابون طالقانی هم پر از طلسم و تاس بود. تو موزه‌ها هم زیاد طلسم و تاس دیدم.

«ها، هنوزم هست. به زمانی شب‌های چهارشنبه‌سوری که می‌شد، از ساعت چهار هیچ مردی رو تو سعهیه راه نمی‌دادن حتی پسربرچه هفت‌ساله. فقط دخترای جوون و زن‌ها را راه می‌دادن و درها رو می‌بستن، چون زنا بی‌حجاب می‌شدن و آب روی سر دخترهای دم‌بختشون می‌ریختن تا بختشون باز بشه».

-الان چی؟ بازم این اجازه رو میدن؟

«نه دیگه. خیلی وقته این بساط جمع شده».

راننده من را به مقصدم می‌رساند، کرایه‌اش را می‌گیرد و خداحافظی می‌کنیم. فردای آن روز که برای بازدید یکی از اماکن تاریخی شیراز می‌روم، او را با لباس فرم جلوی در می‌بینم که باید بلیت ورود را از او تهیه کنم.

در پی انتشار این فیلم خواستگاری در نزدیکی آرامگاه حافظ، زهره ادهمی، مدیر مجموعه حافظیه شیراز بازداشت شد. خانم ادهمی یک هفته قبل از این اتفاق مورد تقدیر وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در دولت قرار گرفته بود. این مدیر زن بعد از دو شب بازداشت به قید وثیقه آزاد شد. بازداشت مدیر حافظیه حتی صدای عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی را نیز درآورد؛ چراکه او قطعاً می‌داند حفاظت و مدیریت از یک بنای تاریخی و گردشگری با حجم بالایی از گردشگر آن‌هم با دست خالی و کمبود نیرو، کار هر کسی نیست. ای‌کاش آقای وزیر، دستگاه‌های فضا را هم در جریان مشکلات این چنینی می‌گذاشت تا برای برخورد با تخریب خانه‌ها و آثار تاریخی که این روزها در محدوده حرم شاهچراغ صورت می‌گیرد نیز ضربتی وارد عمل می‌شدند.

کبریا حسین‌زاده: حاشیه‌ها با یک فیلم خواستگاری به سبک غربی شروع شد؛ از آن دست فیلم‌هایی که این روزها در شبکه‌های اجتماعی مُد شده است و مثل جملات فیلم‌برداری‌های مینیمال عروس و دامادی خیلی مصنوعی ساخته می‌شود. اما با درد دل یکی از نگهبانان حافظیه متوجه می‌شوید؛ فیلمی که در شبکه‌های اجتماعی ترند شد، در کنار اتفاقاتی که در حافظیه رخ داده، بسیار ناچیز است.

سال‌هاست که در وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کار می‌کند و در مجموعه‌های تاریخی مختلف شهر شیراز نگهبان بوده است. مدتی در مجموعه سعهیه، زمانی در حافظیه و حالا هم در مجموعه دیگری مشغول به کار است. با افزایش روزبه‌روز تورم اقتصادی، دخل و خرجش با هم جور در نمی‌آید و تا پرداخت حقوق ماه‌های عقب‌افتاده‌اش مجبور است خارج از ساعت اداری مسافركشی کند و شکم زن و بچه‌اش را سیر نگه دارد.

مشاهداتش از رفتار مردم در فضا‌های تاریخی قابلیت تبدیل‌شدن به یک کتاب در حوزه مردم‌شناسی و رفتارشناسی را دارد؛ از دراویشی که پاتوقشان حافظیه است تا طلسم و جادوهایی که برای بخت‌کشایی در سعهیه و حافظیه پیدا کرده‌اند. کلمات را غلیظ کنش می‌دهد و لهجه دلنشین شیرازی‌اش را به رخ می‌کشد: «می‌دونی که آرامگاه حافظ دقیقاً زیر سنگ قبری که روش گذاشتن نیست و یکم فاصله داره؟ شما اصلاً می‌دونستی فلسفه ساخت پله‌های آرامگاه حافظ چیه؟»

نه، چیه؟

«پله‌های حافظیه رو جوری ساختن که وقتی به بالا رسیدی و می‌خوای دوباره پایین بیای خودبه‌خود جلوی حضرت حافظ تعظیم و بهش ادای احترام کنی. ما تو ساعت کاری‌مون به چیزایی دیدیم و می‌بینیم که اگه بخوام برات تعریف کنیم یک کتاب میشه».

-مثلاً چی؟

«مثلاً تو حافظیه و سعهیه خیلی مادرها می‌آمدن که برای دختراشون دعای بخت‌کشایی گرفته بودن و دعانویس بهشون می‌گفته بعد از یک سری کارا باید اسم دخترشون رو سنگ آرامگاه حافظ یا سعدی حک کنن! اگه ما می‌دیدیم که اجازه نمی‌دادیم. مثلاً یک بار به‌موقع رسیدم و جلوی خانومه رو گرفتم. التماس می‌کرد بذارم کارشو بکنه تا بخت دخترش باز بشه».

-شما چیکار کردی؟ گذاشتی بنویسه؟

«معلومه که نه، اگه می‌دیدن توبیخ می‌کردن».

-اگه شما متوجه کارش نمی‌شدی چی؟

«میراث فرهنگی خیلی کم نیرو داره خانوم، حقوق درست‌وحسابی و به‌موقع هم نمیده. به خاطر اینکه که شما خیلی جاها یادگاری می‌بینی. به وقت‌هایی هم که می‌بینیم و تذکر می‌دیم دعوا می‌شه. مگه ما چقدر حقوق می‌گیریم که دعوا هم بکنیم، تازه اون وسط هم به بلایی سرمون بیاد».

-چقدر حقوق می‌گیری؟

«خیلی کم، به چیزی حدود هشت تا ۹ میلیون تومن. به خاطر همین مجبورم مسافركشی هم بکنم».

-با مسافركشی روزگارت می‌گذره؟

«هی، خدا رو شکر».

-از تجربه‌های دیگه‌تا بگو.

«یادمه، یه بار آقای بچه‌شو رو سنگ آرامگاه حافظ نشونده بود تا خانمش شلوار بچه رو عوض کنه. به بارم یکی داشت پوشک بچه‌شو عوض می‌کرد. وقتی هم که تذکر دادم آخه این چه کاریه؟ می‌گفتن به دقیقه صبر کن الان تموم می‌شه. اصلاً به خاطر همین چیزا روی آرامگاه شیشه گذاشتن».

-خب حافظیه جایی برای اینکارها داره؟

«دیگه همه می‌دونن که این کارا رو باید تو دستشویی بکنن».

یک تیر و دو نشون به رسم نیکوکاری!

با اهدا یا خرید کتاب به بچه های بیمار کمک کن
از وب سایت کتابیاری، کتاب مورد نیازت رو با نازلترین
قیمت بخر تا هزینه اش برای کودکان بیمار صرف بشه

www.ketabyari.com

نیکوکاران شریف
حامی زنان و کودکان بدسرپرست

۰۲۱-۶۱۶۰۴

شماره کارت: ۶۰۳۷ ۷۸۱۴ ۲۴۳۶ | حساب‌ملت: ۷۷ ۷۷ ۷۷ ۵۰
به نام موسسه خیریه نیکوکاران شریف